

China wereldmacht? – lezing door Stefan Blommaert bij Neos Tervuren op 3 maart 2022

China wereldmacht vraagteken? Maak er maar direct een uitroepteken van. Stefan Blommaert, volgens de kaft van zijn boek 'De eeuw van Xi', is op het moment van de uiteenzetting 64 jaar oud maar vertelt zijn verhaal met zoveel vuur dat men hem veel jonger zou schatten. Tijdens de pauze mag ik van hem een close up nemen samen met de inleidster Hilde Mellaerts. Er zijn zo'n 60 aanwezigen in de zaal De Wilg.

Stefan Blommaert en Hilde Mellaerts.

China wil een militaire grootmacht zijn en koploper in de ruimtevaart worden, tevens een nieuwe zijderoute openen. Hoe moeten wij als Europeanen op dit alles reageren? Xi Jinping, de huidige president en voorzitter van de Chinese communistische partij laat bovendien niet na om scherpe taal te spreken: “Het Chinese volk zal geen enkele buitenlandse kracht toelaten het te knechten en wij verzoeken de andere landen om zich niet te bemoeien met onze interne aangelegenheden.”

De uiteenzetting van Stefan Blommaert is dermate uitgebreid dat ik er zeventien geschreven bladzijden aan heb overgehouden, daarbij sterk in de gaten gehouden door een militair die zich op een meter van mij had postgevat en die constant in het oog hield of ik me wel aan de partijlijn hield. Wie mijn volledige tekst wil, kan deze aanvragen maar ik kan ook het boek van onze spreker met als titel “De eeuw van Xi” aanbevelen waarin hij zelfs een persoonlijke boodschap schreef, die uiteraard door de militair van dienst werd nagekeken op zijn dissidentiegehalte.

De organisatie van de Chinese economie is een merkwaardige mix van stimulering van privé-initiatief én controle door de partij. Nochtans respecteren de Chinezen die Europese bedrijven overnemen de Europese bedrijfscultuur: zo werd Volvo Volvo Cars en die is sinds 2010 in handen van het Chinese bedrijf Zhejiang Geely Holding Group Co. En in plaats van een bloedbad aan te richten werd het bestaande Europese management behouden en werden er nauwelijks fabrieken in Europa

gesloten. Wel werden enkele fabrieken in China bijgebouwd en staat Volvo vandaag aan de top van de productie van elektrische wagens die wel hoofdzakelijk in China geproduceerd worden.

Om de Chinese economie te begrijpen moeten we wel teruggaan tot enkele evoluties van de Volksrepubliek sinds 1949: Mao Zedong stichtte toen deze staatsvorm en hij wilde het voorbeeld van Stalin volgen. In 1958 werd de campagne “De grote sprong voorwaarts” gelanceerd. Alle metalen werden verzameld en in oventjes op het platteland gesmolten. Dat leidde tot ijzer van zeer slechte kwaliteit en tot hongersnood waarbij miljoenen mensen verhongerden. Vanaf 1966 werd de culturele revolutie gestart. Mao zei tegen de jongeren: “grijp de macht”. Deze jongeren vormden rode gardes en beukten aan tegen alles wat zij oubollig vonden. Maar Mao stierf in 1976 en onder zijn bewind bleef de levensstandaard erbarmelijk.

De culturele revolutie – foto bezorgd door Lode De Reymaeker

Deng Xiaoping, de opvolger van Mao, gooide het roer om en stelde: “rijk worden is glorieus” en “het speelt geen rol of de kat wit is of zwart, als ze maar muizen vangt”. Hij stond ook privékapitaal toe en riep Westerse bedrijven op om naar China te komen. Deze aanpak was erg succesvol en heeft onder andere tot gevolg gehad dat er in 2021 in China geen extreem armen meer waren. “Made in China 2025” wil volledig weg van de associatie dat Made in China gelijk staat met goedkope brol en China wil tegen 2025 in een aantal hoogtechnologische sectoren de nummer één worden, zeker in de ruimtevaart.

Zij zijn inderdaad goed bezig want in China gaat de evolutie zo snel dat één jaar gelijk staat met wat er over een termijn van tien jaar in Europa gebeurt. China ontwikkelt onder andere treinen die op een magnetisch veld rijden en snelheden tot 500 km per uur halen, maar ook exascale computers met 1 miljard x 1 miljard bewerkingen per seconde. Ook inzake drones is China volledig dominant.

Tegenover dit gigantisch industrieel succes staan evenwel ook enkele schaduwzijden. De onderdrukking van het protest op het Tien an Menh plein is er een van. Dit is in China volledig weggewist uit de geschiedenis alsof de gebeurtenis nooit heeft plaats gevonden. Maar ook de milieusituatie in China is penibel, meer zelfs: vreselijk. De luchtverontreiniging en dan vooral de hoeveelheid fijn stof is een heel groot probleem. Bovendien is er een heel grote grond- en riviervervuiling. En ook al zet China maximaal in op de ontwikkeling van duurzame energie sinds

2013, tegelijk gebruikt het nog veel steenkool om energie op te wekken. China is voorts de grootste producent van elektrische auto's maar dan wel vooral bestemd voor de binnenlandse markt.

Park met 190.000 zonnepanelen

Naast Tien an Menh en het probleem van de pollutie blijft er het hoofdstuk politiek in China. Alle kantoren, bedrijven, redacties, universiteiten: overal zitten er trawanten van de partij, zelfs in woonwijken en appartementsgebouwen. De macht van de partijvoorzitters is eindeloos en op alle niveaus heerst er een grote corruptie. De huidige president en partijvoorzitter Xi Jinping heeft een ware angstcultuur gecreëerd en alle tegenstand in de kiem gesmoord. Dissidentie wordt in China niet getolereerd. De ongeschreven regel is: wij zorgen ervoor dat uw levensstandaard is gestegen en u houdt uw mond. In tegenstelling tot Rusland waar tegenstanders gewoon geliquideerd worden, worden in China tegenstanders in de gevangenis opgesloten.

Met de inval van Rusland in Oekraïne rijst de pertinente vraag of Poetin en Xi Jinping op dezelfde lijn zitten. Blijkbaar is dit maar ten dele zo. China heeft de inval in Oekraïne nooit een goed idee gevonden en bij de stemming in de Verenigde Naties hebben ze Rusland geen steun verleend maar zich onthouden. Hoe de rest van de wereld reageert op het avontuur in Oekraïne is voor China wel een testcase voor het geval ze Taiwan zouden willen inpalmen. Hong Kong hebben ze wel volledig naar hun hand gezet in tegenstelling met de afspraken die gemaakt werden met de Engelsen, waarbij Hong Kong zijn vrijheden had mogen blijven behouden tot in 2047.

Inbegrepen de pauze, waarbij het aantal leden van Neos Tervuren en de financiën worden toegelicht en iedereen gratis een kop koffie en een stuk taart krijgt, zal de uiteenzetting van Stefan Blommaert drie uur duren en nog krijgen de aanwezigen er niet genoeg van. Er worden nog zes vragen gesteld, onder andere over de aspecten gezondheid en onderwijs en of de één kind politiek nog altijd van toepassing is.

Na zo'n begeisterende uiteenzetting krijgt spreker een daverend applaus. De hoeveelheid informatie die ik opgeleefd kreeg zal nog lang blijven nazinzinderen...

Jan De Broeck